

officium fiat plenum et duodecim pauperes reficiantur, justitiaque detur per septem dies.

Pro abbate ipsius loci ita scribatur: *In depositione domni Ill. abbatis plenum officium fiat, duodecimque pauperes reficiantur.*

Item pro aliquo amico. *Plenum officium fiat, atque justitia detur.* In martyrologio taliter scribendi sunt monachi, vel amici. *Obierunt Adalgarius. Gerbertus nostræ congregationis monachus, et depositio domni Conradi regis, et Henrici ducis amicorum nostrorum. Ihdimus nostræ cong. monachus:* et sic de aliis.

Ad capitulum sic pronuntiet infans: *Depositio domni Coirandi regis Ihdini Fulcheri nostræ cong. monachi, etc., et aliorum familiarium nostrorum.*

Et quando sunt abbates: *Depositio vel Obiit Hugo abb. nostræ congregationis atque Wido amici nostri:* officium fiat plenum pro utrisque et duodecim pauperes reficiantur. De officio pleno non debet pronuntiarī in capitulo: sed in fronte libri hujus nomina scripta sint ad recordationem.

De episcopis monachis vel archiepiscopis, seu

abbatibus, qui habent factam professionem sic scribatur in martyrologio: *Depositio vel Obitus D. Ill. episcopi vel archiepiscopi nostræ cong. monachi.* Ad illos vero, qui non habent factam stabilitatem, sed tantum in oratione suscepti sunt, ita scribatur: *Obiit Ill. archiepiscopus, deposito Ill. episcopi vel abbatis.* Si femina est: *Obiit Ill. sanctimonialis vel abbatisa.* De famulis aliud non scribitur, nisi in ultimo quod dicitur, *Et alii familiares nostri;* et si evenit, ut aliquid ex ipsis ponatur, nomen tantum ponitur.

Ilos quibus officium solito damus annue plenum.

✠ Stigma crucis prodet nomen, ut ordo refert.

Pro defunctis fratribus breve. *Obiit Ill. nostræ cong. monachus,* et in ultimo scribatur pronomen et provincia unde ortus fuit, ad agnoscendum eum. De pueris taliter. *Obiit Ill. puer nostræ cong.*

Item aliud cum supplicatione pro monachis. *Obiit Ill. cantor nostræ cong. monachus, pro quo cunctos fideles sub sancta professione viventes humiliter petimus apud Dominum intervenire.*

APPENDIX AD GUIDONEM

GREGORII MONACHI

PREFATIONES AD CHARTARIUM FARFENSE

(Partim primus edidit, partim edita recognovit bonæ recordationis dominus OZANAM, in libro cui titulus: *Documents pour servir à l'histoire littéraire de l'Italie, etc.*)

In Christi Dei omnipotentis nomine incipit prologus domini Johannis grammatici super hujus opera libri.

In nomine sancte et individue Trinitatis, ad honorem et laudem sancte Dei genitricis semperque virginis Marie, gloriosissime domine nostre.

Imperante domino Henrico IV, Romanorum patrio et imperatore:

Ab incarnatione Domini Nostri Jesu Christi anno MXCII, indictione quinta decima, xiii Kalendas maias;

Divina inspirante gratia, placuit domino Berardo, reverendissimo abbati hujus ecclesie Farfensis, nobilissima gente progenito Florentie urbis, quatinus (sic) istius sacri cœnobii universa privilegia et precepta, nec non et tomos et legales chartas, nimia vetustate jam pene consumpta in unum volumen colligere, eaque ad memoriam posteritatis studiosissime declarata, veracissime transcripta relinquere. Et hoc prudentissimo actum est consilio, ne forte, quod sepiissime jam evenisse novimus, aut custodum negligentia, aut vetustate consumente nimia, predicta oblivioni traderentur precepta, tomi,

charte, et privilegia. Que veraciter elucubrando, nihil omnino eis addidimus vel minuímus, nec mutavimus. Sed corruptis partibus rhetorice emendatis, eo respectu quo scripta erant, ea legaliter transulimus per manus confratris nostri magne sagacitatis Gregorii, Sabinensi comitatu oriundi, in castro Catinesi nobilissimis parentibus progeniti, et nostre ecclesie fere ab ipsa infantia lacte enutriti.

*Gregorius sancte servus famulusque Marie,
Regni perpetui vitam cupiens adipisci,
Ejusdem semper renovavit scripta Beate,
Gliscens post obitum famosum linquere rotum.
Obtulit hunc genitor Donadum quoque domo,
Restituens libras centenas ac nonagenas,
In templi fratres Θεοτόκος [Θεοτόκου] ede benigne
Ut cuperent norme Farfensis premia sacre.
Sic primus pastor Berardus monachal ambos.
Celum paulo post migravit in ordine major,
Annos sex denos post Christi mille vel octo,
Tandem qui minimus frater Gregorius auctus,
Indeque terdenos transcendens plus minus annos,
Nam postquam vestem percepit in ordine norme,
Expletis denis annis his necne quaternis,*

*Nostro ingrato primo pastore benigno,
Sedulo hic comple cartarum Virginis alme
Jussit Bernardus tantum quod abba secundus,
Scriptit enim gratis, vite quia premis querit.
Gregoriam nosces de versibus his Catinensem,
Lirammata si relegis quæ sunt exordia dicti
Scriptorem Christe [Christus] donet quem scandere
[cælum.*

*Presbyteri Petri sunt hoc primordia libri :
Saldos namque decem pro cartis obtulit ipse.*

In nomine Dei summi incipit prologus Gregorii scriptoris hujus libri.

Præsentium sane virorum ad hoc per maxime viginti industria, ut sanctorum precedentium patrum præcorum describerent actus per vera vicissitudinum tempora, quatenus sequentibus eos illorum victorie fierent impressa vestigia, et eorum in perpetuum dignius recoleretur, cariusque haberetur beata memoria. Apostolus vero loquitur quoniam quæcumque scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt, ut per patientiam et consolationem Scripturarum spem habeamus. Ob hoc itaque tempora præsertim descripta sunt justorum, ut nostra, dum vivimus, cautiore consimilique felicitate et abque offensione transeamus. Scriptum est enim quia exempla justorum precedentium nos cautiore efficiunt, quorum tramitem [si] sequimur, in via non offendimus. Sapiens denique mores mutat in tempore sine crimine. Deus vero qui non localis, nec temporalis, sed ubique præsens est et sempiternus permanet, quædam tamen suo mancipata cului ad suorum salutem fidelium oportuna loca eligit, que sanctorum inibi commemorantium augentur meritis et crescant, ipso perficiente, bonis plurimis. Omnis namque locus, aut habitantium beatis meritis augetur, aut culpis delinquentium exterminatur. Revera quia sæpissime per hominem locus, raro autem homo per locum edificatur. Mirabilis quoque Deus in sanctis suis, prædicabilis etiam et metuendus in omnibus omnino locis, quia dum sanctorum in terris exaltat habitationes, haud dubium quin eis æternas in celis præparet ac lucidas mansiones. Quotiens enim sancto- rum loca divinis in cultibus augentur, totiens eorum prædicarunt merces et corona in patrie celestis regionibus accrescunt. Ve quoque illis per omnia rit, quorum industria divini defectio loci vel occasio verit desolationis. Nos autem, fratres, omnimodis aveamus, ne nostris temporibus negligentes in divinis augmentandis rebus inveniamur. Magis vero atagamus ut sanctorum augmentantes loca, illorum atrocissimi adjuvemur, eorumque meritis coequemur ni omnia in bonum operare studuerunt et in vera de jugiter permanserunt. Misericors autem et mirator Dominus recte in suis mirabilis prædicatur metis et fidelibus, in quibus per singula loca sive tempora operatus est mirabilia innumera. Ipso deique cooperante, admiranda et stupenda gesserunt, recta nobis gradiendi itinera reliquerunt, in quibus semper sunt imitabiles et in omnibus decentis-

A sine predicabiles. In hoc vero præsertim digni imi- effere sunt laude, qui, ad exemplum beatissimi patriarchæ Abrahamæ, a propriis domiciliis discedentes, et sua quæque relinquentes, ad alias properaverunt nationes, quatenus fructum ceu transplantati expeditius operarentur vitæ, et dignam posteris reliquerent vite vere imitationem. Sic presens pater noster gessit vir sanctissimus Laurentius, qui ad Italiam de Sirie veniens partibus, Deo nimis acceptus extitit et hominibus. Namque dum maximis in hac sabinensi regione floreret virtutibus, dignisque ab omni populo magnificaretur honoribus, relictis seculi universis favoribus, et solius Dei conditoris desiderans insistere laudibus, remotioris vite quietisque elegit habitum, capiens iudicium monachicum, sanctamque hoc Farfense, non de publico, construxit monasterium.

Quo autem id egerit tempore non plenius sciri potest, præ temporum magna longinquitate et barbarorum postea imminente ejusdem loci desolatione. Hoc tamen sine ambiguitate novimus, quia sicut in privilegio domni Johannis, ni fallor, pape VI, habetur, quod venerabile monasterium sancte Dei genitricis semperque virginis Marie, quod Laurentius quondam episcopus venerande memoriæ, de peregrinis veniens, in fundo qui dicitur Acutianus territorii sabinensis constituit, et propter religiosam ejus conversationem et divini servitii sedulitatem ibidem secum conversantium, loca quedam tam eripit quamque ex oblatione fidelium acquisivit. Sufficit ergo sciri ab hoc sanctissimo viro, non autem de publico, hoc sanctum cenobium fuisse constructum. Quia vero tempus illius conditionis ignoramus, idcirco silere de hoc magis elegimus quam aliquid proferre mendosum vel frivolum. Nobis quippe audire mendacium non licet, quanto magis nullo modo convenit proferre! Legimus tamen in authentice constructionis illius proemio: quia temporibus Romanorum, priusquam Italia gentili gladio ferienda traderetur, de Syria III viri advenerunt, scilicet Ysaac et Julianus atque Laurentius, cum sua germana sorore Susanna, de quorum primo duorum beatus papa Gregorius qui a beato Petro extitit LXVI^{to}, et post annum Dominicæ incarnationis 603, nensesque x atque dies xx, indictione II^a, in Nonis Octobris in pontificatum est assumptus, imperante Tiberio Augusto, sic in *Dialogorum* lib. III, capit. 14 mentionem faciens, ait: « Prioribus quoque Gothorum temporibus, fuit juxta Spoletanam urbem vir vitæ venerabilis, Ysaac nomine, qui usque ad extrema Gothorum tempora pervenit, quem nostrorum multi noverunt, et maxime sacra virgo Gregoria, quæ nunc in hac Romana urbe, juxta ecclesiam B. Marie semper Virginis habitat. » Et post pauca: « Multa autem de eodem viro, narrante venerabili patre Eleutherio, agnovi, qui et hunc familiariter noverat, et ejus verbis vita fidem prebebat. » Hic itaque venerabilis Ysaac ortus ex Italia non fuit, sed primum de Syrie partibus ad Spoletanam urbem venit. Prudens lector, animadvertite quæ fuerint Gotho-

rum priora tempora, vel quæ Romanorum, priusquam Italia gentili gladio ferienda traderetur. Constat igitur quam ante prefati gloriosissimi pontificis non modicum tempus, conditum est monasterium istud, pro eo quod venerabilis memorie Beatum Ysaac, collegam sanctissimi hujus monasterii Laurentii non se vidisse, nec suis temporibus extitisse descripsit, sed prioribus illum Gothorum temporibus fuisse veridica relatione professus est. Nam priora Gothorum tempora, ut verius credi potest, illa fuerant, ut in scriptis chronice historie Orosii presbyteri reperitur, quando regnante Archadio imperatore, quo tempore Ambrosius Mediolanum, Martinus vero (cujus gloriosus extitit transitus a Domini passione anno ccccxi, ætatis autem sue lxxxvi, episcopatus vero xxvi) in Galliis apud Turones, apud Bethleem Hieronymus, qui expletis xci vite annis, ad Christum migravit, velut sidera radiabant. Radagisius rex Gothorum, qui virtute et natura barbarus erat et Scythæ, habens secum cccx m. homines, primo Italiam devastavit. Remque post, regnante fratre ejus Honorio, Halaricus rex Gothorum Romam invasit, partemque ejus igne cremavit vii. Kalend. Septemb. anno conditionis ejus 416; eod. die sexta postquam fuerat in eam ingressus, de redacta urbe egressus est, cum incarnationis Domine ageretur annus 413.

Tum etiam apud Ypponiregium fulgentissimus, totiusque florebat magister Ecclesie Augustinus, qui tertio ipsius civitatis obsidionis mense, vi et lxxviii anno, in Christo quievit. Deinde agente presulatum romane ecclesie Leone, a Genserico Roma capta est, postquam primo eam Halaricus invaserat secunda jam vice, expletis ab eo tempore annis xlii, a conditione sua acc. atque viii, et ab incarnatione Christi cccclvii. Post hec vero, temporibus Agapiti pape, anno Domine Incarnationis 529 Gothi urbem possident, universa per circuitum direptionibus et incendiis absument, quibus Guittigis regnabat. Quo tempore in Oriente Justinianus imperabat. Denique, capto Guittige, Gothi Hildebrandum constituunt regem, qui etiam eodem anno perimitur; et regnum accepit Erarius, qui necdum anno expleto jugulatur. Tunc sibi in regem presciant Baduilam, qui dicebatur Totila, qui undique exercitu collecto rursus universam Italiam invadunt, urbemque obsessam post ^{cl} dies introierunt, temporibus Vigiliis

pape et Justiniani imperatoris, scilicet post incarnationis Domine annos 540, indict. xiii. Ab Archadio itaque rege usque ac Justinum minorem, sub quo Narses Romanorum patricius cum Totila, novissimo Gothorum rege, dimicans superansque effugavit, anni sunt fere clxxxviii. Hæc ideo prolixius narravimus, ut priora Gothorum tempora, que ob narrationem beati Laurentii, hujus monasterii abbatis, college sancti Ysaac, cujus sanctissimus papa Gregorius mentionem fecit quam interposuimus, tempus prout potuimus edisseramus, sed ne lecto-

rem fastidiamus, a proliza narratione sileamus. Quo autem tempore prius destructum hoc fuerit monasterium, sicut et constructum, manifestius clariusque minime scimus, nisi tantum quod legitur in ejusdem libro constructionis: quia post obitum beati viri sanctissimi Laurentii, a Longobardis circumquaque interjectis effugatisque habitatoribus, locus ipse desolatus et in solitudinem est redactus; atque per multa annorum curricula absque habitatore permansit, scilicet domæ a Gallia Narbonensis provincia vir vite venerabilis veniens, Thomas presbyter ad sepulchrum Domini demoraretur, ubi admonitus a Maria semper virgine Deique genitricæ, ad Italiam reversus est, et hoc sanctum jam desolatum reperit monasterium. Cujus scilicet beatissimi Thomæ prefati abbatis felix et gloriosum tempus nos per annos pontificum et tempora regum successionesque abbatum, necnon et cartularum subscriptarum indicationes enucleatius et perspicacius colligentes, invenimus fuisse circa incarnationis Domine annos plus minus 680, indictione viii, atque domini Adeodati pontificis summi anno iv, et Constantini et Justiniani ac Tyberii Augusti qui Tiberius imperatorem Leonem, qui Justinianum Augustum projecerat, cepit, et eum deinceps in custodia tenuit, ejusque regnum invasit. Sed eos postmodum Justinianus Augustus jugulari fecit et principatum recepit.

Incipit præfatio.

In lege veteri jubetur ut nervo sterilis et in Israel semen non relinquens inveniatur, ne pena maledictionis multetur. In nova quoque gratia idipsum spiritualiter docetur, ne arbor infructuosa reperitur, et ne a Domino talentum servo traditum presentibus ab eo abscondatur, sed ut in futurum in augmentis Deo placitis utili proficiat doctrina, relinquatur. Beatus ergo qui dies suos non segnitè aut vane, sed sollicitè pertransierit, et in sancta Ecclesia doctrinam digne utilitatis et fructum bene operationis semenque verè hereditatis posteris reliquerit, in quibus assidue creator omnium collaudetur Deus, et bonum operantis merces in celo argeatur! Hujus Dei gratia divina inspirante atque administrante clementia, ego infimus monachorum et peccator Gregorius, ut hoc perficerem opus nimis utilimum (sic) suggesti domno Berardo abbati posteriori et præcipuis senioribus; et (quam opinamur quæque spiritualis patris debemus perficere) junioribus, atque uti tenemus firmissime, et intellectu quem in nos Deus omnipotens divinitus inspiravit credidimus verissime, melius est obedire quam sacrificare, et qui patri non obedit spirituali. Samueles propheta docente, didicimus quia thura immolat dñs vana, quod est etiam apostatare a Deo et peccatum arborum: — ideo denique hoc impium et detestabile scilicet omnimodis cavere cupiens, sancteque aliquo modo vel cooperatione desiderans et verè meritum obedientie, postmodum prefato patre et reliquis senioribus. suscepti libentissime hujus operis cum

juventibus. Quod licet mihi impossibile videatur, A tamen quia cuncta posse credimus Deum, qui nutum animal olim humana fari præcepit verba; sue ipse causa Matris integerrime, valet mihi miserico- corditer tribuere, ut ad ejus domus recuperationem perficiam utilissime. Nihil quippe mearum sentio virium, sed ex Dei caritate ejusque adjutorio confi- dens, per domine nostre gloriosissime intercessio- nem, ut valde devotum nimisque proficuum fidelius et verius perficere studuimus opus attentius. Non quod sim sufficiens in emendandis partibus corruptis rhetorices, sed juxta mee scientiole parvitatem, que ultra modum confusa videbantur studui corrigere, non tantum plenius, ne forte videretur simplicibus, quod chartarum confunderetur prime qua edita sunt editionis respectus. Et maxime quia non a turbis remotus clanculo sedi solus, ut attentius in- sisterem quiete vacationi, sed in propatulo consti- tutus, vix aliquantulum esse valui quietus, ut gratia solitudinis decet hoc opus. Neque enim ad hoc me idoneum satis fore perspicio, quia non in scholis eruditus sum poetarum, neque profunditate doctus sum grammaticorum, sed ab ipsis pene cunabulis in hujus scola sancti cenobii divinis solertiis nutritus. Deique lactis Genitricis sapientia sum alitus fidei. Itaque sienti mihi a predicto abbate et reli- quis jussum est religiosis senioribus, nihil ex res- pectu chartarum ex his quæ vidi minui, nihilque in rerum translatione adauxi; sed uti tunc cum scri- berem oculis perspexi, et respectu capere veraci potui, rescribere studui, præter verborum prolixas B C inutilesque reciprocationes et transactas quorum- dam obligationes; videlicet ne plurimis partium corruptionibus diu fatigatus, et in scribendo longius immoratus, volumen efficerem tardus, ei fastidiosum, ineptumque ad perscrutandum, et immensum. Veritate ergo rerum causarumque utilium solum- modo contentus, solerti subtilique sagacitate vera- cissimum absque aliqua fraude, Christo propitio, ejusque Genitricis perpetuæ virginis cujus et causa suffragiis adjutus, hoc perficere studui opus. Sin- gulis etiam scedis cartularum nomina testium in- serere curavimus, sicut in authenticis scripta re- perivimus. Quæ vero antiquissima vetustate con- sumpta et a vermibus perspeximus corrosa, atque ad capiendum difficillima, equo judicio omnis- ma intacta, nolentes nisi que oculis clarius discerneba- mus, vel intellectu capere veraci poteramus, huic tam meritiissimo inserere opusculo.

Quatinus, sicut verissimum rerum fidelemque translationem nactus sum transducere, sic meorum certissimam a Deo omnipotente, per domine nostre intercessionem, merear remissionem delictorum re- cipere, meisque parentibus perpetuam mercedem acquirere. Porro huic libro gemniagraphum nomen imposuimus, id est memoriam descriptionis terra- rum, quia in eo hujus cenobii terras a quocumque,

vel ubicumque acquisitas inseruimus, et eas ad semper memorandum in uno volumine comprehendimus. Placuit etiam nobis et eferonomialem id est hereditatem pharphensis (sic) ecclesie appellari, quoniam proprias ipsius immobiles ab initio libere demonstrat possessiones. Prescripsimus autem nomina locorum omnium, quibus singulis propria numerorum capitula addidimus, et in qualibus scriptis ea invenias sagacissime notavimus. Prius tamen omnia precepta ac privilegia seriatim ordinavimus hoc modo:

Venerabilis igitur vir dominus hujus cenobii, sanctissimus abbas sagacissime in sui augmenta- tione monasterii, humanarum rerum divineque norme studebat. Nam cum eum Faroaldus, dux spoletanus, admonente beata Dei genitrice Maria, notum haberet, ad se Spoletum venire rogavit, at- que ejus orationibus se commendare studuit, ali- quantamque donationem per suum preceptum huic contulit monasterio. Itaque cum plurima ab illo edita huic monasterio antiquiori consumpta sint vetustate precepta, et per monasterii accidentem destructionem oblivioni sunt tradita, hactenus ta- men invenitur unum quoddam parve exemplar epi- stole, domno Johanni VI videlicet pontifici direc- tum, quo sua pontificali auctoritate istius cuncta monasterii confirmaret precepta, olim a se huic monasterio et Thome venerabili patri edita. Cujus ita exordium procul dubio fore crediur.

Incipit epistola domini Faroaldi ducis.

Domino sancto ac ter beatissimo, toto orbi præ- dicabili, et nobis in Christo Patri DOMINO JOHANNI papæ FAROALBUS filius vester.

Credimus sanctæ paternitati vestre non latere qualiter propter Dei amorem, vel reverentiam sac- to Marie semper virginis Genitricis Domini nostri Jesu Christi, monasterium in territorio nostro Sabi- nensi consistens, per aliquas donationes nostras in- cespitibus, vel servis, vel colonis locum ipsum per Thomam abbatem, et commendatum nostrum restauravimus, et ibi per præcepti nostri firmitatem locum ipsum venerabilem stabilivimus. Unde utile prævidimus, presentem nostram epistolam ad vestra per eundem Thomam dirigere vestigia, propter quod rogantes, ac si præsentialiter, obsecramus, ut pro futuris temporibus vestra beatitudo perpetua firmitate, privilegium in scriptis eidem loco facere præcipiat, sub ea sollicita ratione, ut quæ nos devo- tissima voluntate sancte Marie monasterio contu- limus, vel pro consolatione peregrinorum, vel utili- tate ibidem deservientium, concessimus, inspectas ipsas preceptiones, tali privilegio vestra paternitas sancta firmare jubeat, ut nullus alio tempore presu- mat aliquas insolentias, aut concussiones facere, au ipsas res de ipso sancto loco, aut de donatione ipsorum servorum Dei auferre; et qui hec presumpserit, sub anathematis vinculo vestra almitas cum

alligaro iubeat. Salutantes, et commendantes nos sanctitati vestre, petimus ut pro nobis orare digner-

(86) Suspicionem aliquam conflictæ seriæ epistolæ hæc mihi movent. Ut quid enim petere, ut Romanus pontifex Farfensibus epistolam hanc reddat, quam ipsi ab eo lem Faroal. o duce brevius impetrare po-

niui. Post autem relicta epistola, petimus ut eorum monasterio reddatur (86) pro perpetua securitate.

terant? Posteriora tempora exemplum hujus rei suppeditare possunt. Nescio an et illa sæcula quid simile ostendere possint.

ANNO DOMINI MXC

ARIBO SCHOLASTICUS

MUSICA ARIBONIS

(DOM GERBERT, *Scriptores ecclesiastici De musica*, II, 197.)

MONITUM

Aribonis scholastici musicam ad Ellenhardum episcopum Frisingensem, quem an. 1078, obiisse probat P. Carolus Meichelbeck in *Historia Frisingensi*, ex cod. Admontensi sæc. XII primum in lucem proferimus. Fragmenta quædam hujus operis in codice San-Emmeranensi reperimus, quæ suis locis contulimus cum Admont. Apud anonymum Mellicensem memoratur Aribonem et Cirinum musicum musicam scripsisse, quam propter ejus mensuræ celeritatem capream nuncupavit: velocius enim, inquit, currebat, cum venabar eam, quia voluntas Dei fuit, ut cito mihi occurreret quod volebam, ut habent Aribonis verba infra. Quæ porro anonymus iste ex eo affert de S. Wilhelmo, quod fistularum novam mensuram ab eo inventam et Ariboni transmissam attinet, in ipso Wilhelmo desiderantur. Id hinc evenisse existimandum est, quod passim scriptores Wilhelmi musicam imperfectam esse dicant.

Domno suo ELLENHARDO præsulum dignissimo in universa morum honestate præclaro, ARIBO, quæ præparavit Deus diligentibus se.

Literarum mearum Pater et Dno venerabilis præsentis vestra quæso præsentetur dignatio, donec auribus misericordiæ percipiatis, quid meus stilus pannosus videlicet referat legatus. Qui licet veste nuptiali non intret, prius tamen, deprecor iterum atque iterum, non abhorreatur, quam suam legationem repræsentet.

Cum summæ capacitatis in musicæ monochordique sitis regulis ut cantilenarum vestrarum observata diligentia affatim vobis perhibent testimonia; præsumpsi vos eligere in iudicem Palemonem, ad cuiusdam theorematum, id est, speculationis perceptionem. Post seriarum rerum laboriosam intentionem, in istis aliquando quasi ludi blandientem habeatis remissionem.

De quadripartita modernorum figura.

Est quædam quadripartita figura modernis adeo venerabilis, ut paucissima sine ea sint monochorda. Quæ ita constituitur, ut una series primi insimul et secundi toni mensuram contineat, secunda tertiæ et quarti, tertiæ quinti et sexti, quarta septimi et octavi. Cujus dispositio non ultimæ famulatur commoditati. Nam sicut post abecedarii indretam generalenque seriem specialiter erant coadunandæ vocales, semivocales, mutæ; ita post naturalem monochordi permixtionem specialius erant tropi cum suis subjugalibus discernendi, sicut etiam

elementa lucidius apparuerunt discreta relicto sine primitivæ confusionis. Dispositis separatim tropis evidentius intuemur, qualiter protus cum suo subjugali consistet prima gravium, in A. prima finalium in D. Distinctius quoque videntur, quomodo Denterus cum suo plaga construatur secunda gravium, secunda finalium, secunda superiorum, secunda excellentium, in B. E. G. e, Quomodo tritus cum plagali constituatur omnibus tertiis, in C. F. c. f. Qualiter tetrardus sibi que plaga subjunctus dispanantur ex omnibus quartis, quarta gravium, in D. quæ est duplicis naturæ: quia sicut est quarta gravium, ita est prima finalium. Quæ omnia locentur in sequentibus, cum de troporum tetrachordorum principalium chordarum natura disseremus abundantius, quia præsens tractatus principaliter est de quadripartita figura prætitulandos.

De vitio quadripartite.

Est tamen aliquid in eadem figura, quod mihi, ut minus sapiens dico, non videtur usque ad fundum penitus esse limpidum.

Adtentum facit præsulum.

Huc pater auriculas converte benignius ambas. Has præsul nugas meditans sis totus in illis.

Homines reprehendere degenerantes.

Solent homines admodum improbare, cum vident aliquem de parentum virtute degenerare. Scimus autem et istam et omnem musicam figuram naturæ suæ primordium sumpsisse de primitiva regularis monochordi dispositione. Cum autem hic vi-